

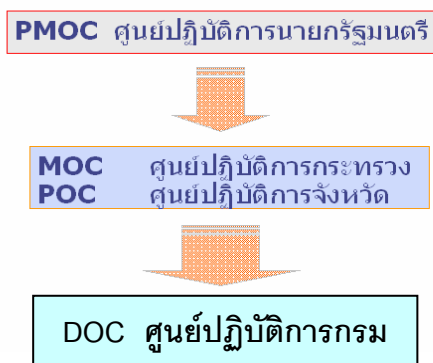
สรุปการบรรยาย ศูนย์ปฏิบัติการจังหวัด

โดย ดร. พันธุ์ศักดิ์ ศิริรัชพงษ์
วันที่ 3 สิงหาคม 2548

ศูนย์ปฏิบัติการระดับจังหวัด (Province Operation Center: POC) เป็นเครื่องมือที่จะนำมาช่วยในการบริหารจัดการ เป็นแนวความคิดที่พูดกันมาหลายปีแล้ว ตั้งแต่นายกฯ เข้ามาสมัยที่หนึ่ง วันนี้เราจะมาพูดถึง POC ว่ามีหน้าตา และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการได้อย่างไร จะยกตัวอย่าง POC ที่จังหวัดปทุมธานี ว่าถ้าทำจริงๆ แล้วจะมีวิธีการอย่างไร

เรื่องของ Operation Center (OC) มีท่านผู้รู้อธิบายและยกตัวอย่างไว้ว่า หลังพวงมาลัยรถจะมีตัวชี้วัด เช่น ความเร็วรอบเครื่องยนต์ ปริมาณน้ำมันที่เหลือ อุณหภูมิเครื่องยนต์ ตัววัดระยะทาง ให้จินตนาการว่า ถ้าไม่มีเข็มชี้วัดเราก็จะไม่สบายใจ เพราะจะไม่รู้ว่าน้ำมันจะหมด ท่อน้ำอาจจะร้อน ดังนั้นตัวชี้วัดพวกนี้จึงมีความสำคัญ ในระดับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดก็ต้องมีตัวชี้วัดเช่นกัน ไม่เช่นนั้นจะไม่ทราบสถานการณ์ว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่ถูกต้องหรือไม่

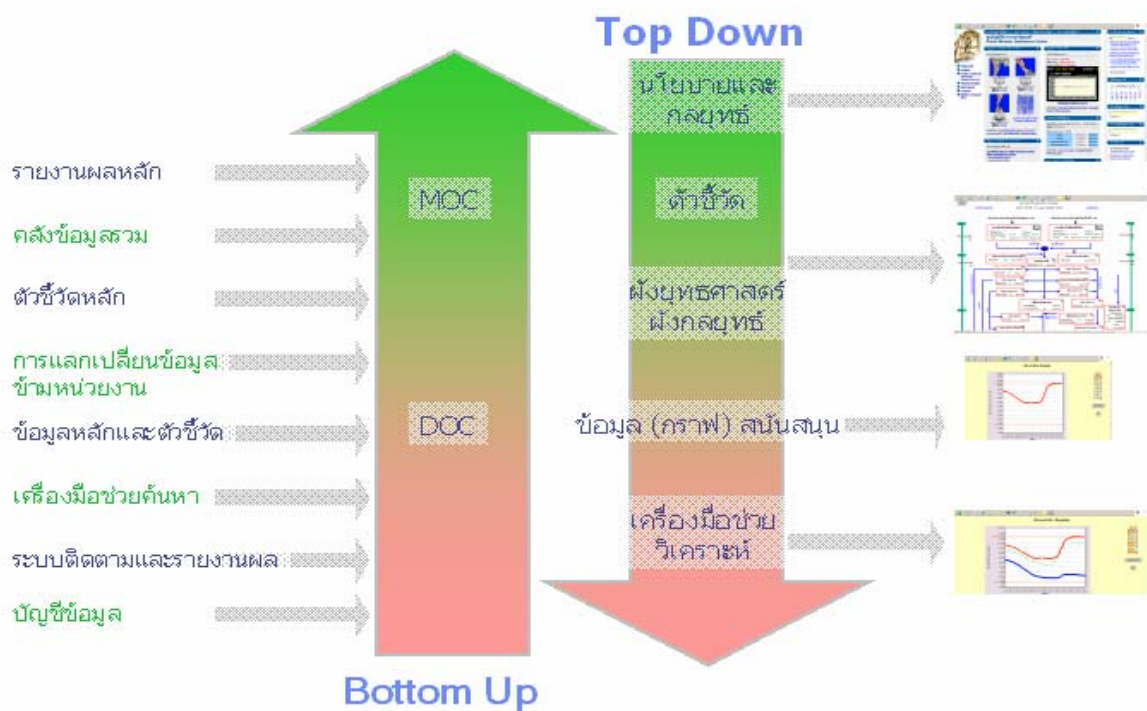
หลักการในภาพรวมที่รัฐบาลเข้าไปช่วยพิจารณา คือ **ศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี (Prime Minister Operation Center: PMOC)** ซึ่งรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ที่สั่งดำเนินการไปว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง เนื่องจากบางอย่างดำเนินการเข้าไป ทำให้ความเสียหายเกิดขึ้น แก้ไขไม่ทัน มุ่งเน้นในเรื่องการติดตามงาน พันธกิจเร่งด่วนของรัฐบาล PMOC จะได้รับข้อมูลสรุปผ่านทางคอมพิวเตอร์ กรอบการทำงานในภาพรวม เป็นโครงข่ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Nervous System) มีการส่งผ่านข้อมูลจากด้านล่างและด้านบน คือ ด้านบนจะส่งนโยบายต่างๆลงมา ส่วนด้านล่างจะส่งข้อมูลขึ้นไปเพื่อที่ทางรัฐบาลจะได้รู้ความเป็นไป โดยเรียงลำดับโครงข่ายจากบนลงล่าง คือจากศูนย์ปฏิบัติการนายกฯ (PMOC) ไปยังศูนย์ปฏิบัติการกระทรวง (MOC) และศูนย์ปฏิบัติการจังหวัด (POC) ส่งต่อไปยังศูนย์ปฏิบัติการกรม (DOC) ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 โครงข่ายข้อมูลดิจิทัล (Digital Nervous System)

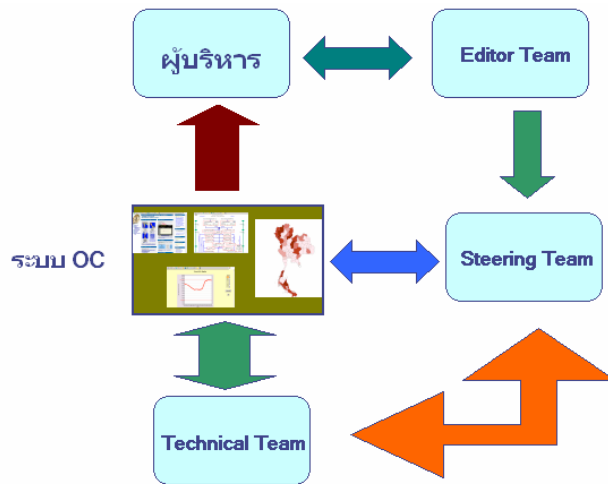

จากที่ได้กล่าวไปแล้วว่าข้อมูลดิจิทัลมีการไหลจากบนลงล่าง (Top Down) และจากล่างขึ้นบน (Bottom Up) ซึ่งการไหลจากบนลงล่างเป็นการวางแผนเรื่องนโยบายและกลยุทธ์ วางแผนด้านกติกา การนำตัวชี้วัดมาร้อยเรียงเพื่อบอกทิศทาง ซึ่งรัฐบาลจะต้องถ่ายทอดออกไป เพื่อต้องการรับทราบผลการดำเนินงาน มีการรายงาน (Report) ส่งกลับมาจากด้านล่าง อาจใช้กราฟมาสนับสนุน เพื่อดูแนวโน้ม เหมือนดูการเจริญเติบโตของพืช ต้องดูแนวโน้ม (trend) หรือทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเจริญเติบโต ส่วนการไหลจากล่างขึ้นบนซึ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติจะต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องมีระบบติดตามและรายงานผล ได้แก่ บัญชีข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจายมาประมวลผลทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากข้อมูลของประเทศไทยในขณะนี้มปริมาณมาก ซึ่งจะทำให้ทำงานได้เร็วขึ้น นอกจากนั้นจะต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการสืบค้น เช่น ประชากรที่มีอายุมากกว่า 50 ปีมีกี่คน จากนั้นจึงนำข้อมูลไปประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อสังเคราะห์ประกอบคำถาม แลกเปลี่ยนข้อมูลข้ามหน่วยงาน แล้วนำไปทำตัวชี้วัด จัดเก็บเป็นคลังข้อมูลรวมและฐานข้อมูล ดังรูปที่ 2

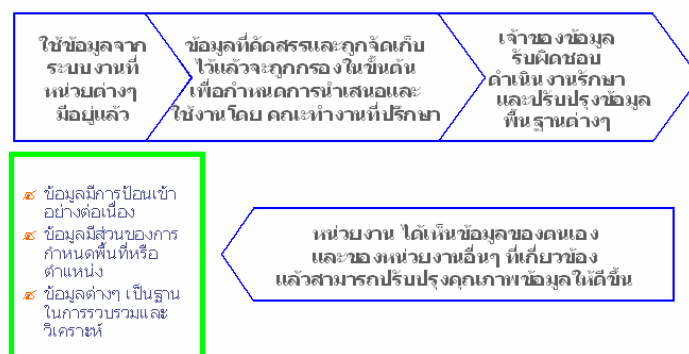
รูปที่ 2 การทำงานแบบ Top Down และ Bottom Up

ระบบ Operation Center มีหัวใจสำคัญสองเรื่อง คือ **(1) นโยบาย** และ **(2) การตอบสนองนโยบายของผู้บริหาร** สิ่งแรกคือผู้บริหารต้องบอกให้ได้ว่าต้องการอะไร จากนั้นมีการทำรายงานให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหาร โดยต้องมีทีมสนับสนุนทางด้านเทคนิค (Technical Team) การบำรุงรักษาซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ (เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์) และการสื่อสาร อาจมีทีมมาช่วยทำงานแปลงข้อมูลเป็นกราฟ (Steering Team) และมีทีมมาช่วยกลั่นกรอง แก้ไข (Editor Team) แสดงดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 การพัฒนาและดำเนินงานในระบบ Operation Center

หัวใจสำคัญในการทำ Operation Center คือ การจัดการข้อมูลที่เราจัดเก็บอย่างมีระบบ เนื่องจากข้อมูลมีหลายประเภท ทั้งเก่าและใหม่ เพราะฉะนั้นจึงต้องจัดทำให้มีมาตรฐานเหมือนกัน การทำอาจจะยากและใช้เวลานาน เพราะมีข้อมูลสะสมมานานมาก และจัดเก็บในหลายประเภท เช่น เอกสาร ไฟล์ข้อมูลซึ่งมีรูปแบบ (Format) ไม่เหมือนกัน แนวทางในการแก้ปัญหาคือใช้ข้อมูลที่มีอยู่ แล้วค่อยๆ เก็บเพิ่มเติมให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ควรให้เจ้าของข้อมูลรับผิดชอบรักษาและปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานต่างๆ เพราะ ถ้ามีคนใหม่มาทำจะไม่เข้าใจ ควรทำให้ข้อมูลใช้ร่วมกันได้ (Share) ไม่ต้องมาถามให้เสียเวลา เพราะฉะนั้นต้องรับผิดชอบปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ การจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบแสดงดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

แผนที่ตามภารกิจและสถานการณ์ (Logical Diagram) เป็นแผนภาพที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และตัวชี้วัด ความยากของการสร้าง Logical Diagram คือมีหลายตัวแปรที่ต่อเนื่องกัน เพราะฉะนั้นผู้บริหารควรเข้าใจ ในแง่ของการดำเนินงาน (Operation) เช่น (แสดงดังรูปที่ 5) เราสร้าง Logical Diagram ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เราจะเน้น ตัวชี้วัดที่

สำคัญๆ อยู่ 4 ด้าน ด้านกำลังคน ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ด้านการสร้างทรัพย์สินทางปัญญา ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ต้องดูว่าตัวแนวคิดที่เป็นผลลัพธ์ (Output) ก็จะมีหลายเรื่องที่เราสนใจ อาจจะเป็นเรื่องของสถานภาพปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้าง และเราใส่ตัวแปร (Input) เป็นจำนวนเข้าไป การวิจัยพัฒนา การให้บริการ การถ่ายทอดเทคโนโลยี แล้วสร้างตารางความเชื่อมโยงนี้ขึ้นมา

	สถานภาพ (Status)	Input	การวิจัยและพัฒนา (Process)	การบริการ (Output)	การถ่ายทอดเทคโนโลยี (Outcome)	ผลกระทบ Impact
กำลังคน	จำนวนคน จำนวนคนต่อสาขา	ทุนการศึกษา				
เทคโนโลยี/ ทุนทางปัญญา	สาขาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง			จำนวนสิทธิบัตร		
โครงสร้างพื้นฐาน	จำนวน LAB จำนวนเครื่องมือ					
การเชื่อมโยงภาคเอกชน						

ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ ตามยุทธศาสตร์และสถานการณ์ต่างๆ

รูปที่ 5 Logical Diagram ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับร่าง)

จากรูปที่ 5 จะเห็นข้อมูลหลายอย่าง เช่น จำนวนคน ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ต้องการให้ดูว่า ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ อาจจะมี ความซับซ้อนเชื่อมโยงกันหลายตัว ผู้รับผิดชอบต้องทราบดีกว่าคนอื่น ถ้าเราต้องทำข้อมูลที่ข้ามไปหลายหน่วยงานหรือระดับประเทศ สิ่งที่ยากคือข้อมูลอาจจะคล้ายหรือเหมือนกัน จะทำอย่างไรให้สามารถใช้ข้อมูลข้ามหน่วยงานได้ และสิ่งที่จำเป็นที่สุด คือ ต้องมีระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Meta-data) เป็นตัวชี้ว่าสิ่งที่เราเก็บอยู่มีอะไรบ้าง เช่น ชื่อเรื่อง คำอธิบาย วันที่บันทึก ทำโดยใคร คอมพิวเตอร์จะไปดึงเอาข้อมูลที่ถูกต้องออกมาได้ จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานของภาครัฐฯ เก็บข้อมูลตัวนี้ไว้ เพื่อให้เป็นบัญชีที่ทุกคนสามารถใช้งานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนกันได้ ตรงนี้เจ้าของหน่วยงานต้องเป็นคนทำ

การนำข้อมูลเข้า OC หรือ POC ทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. แบบอัตโนมัติ (Automatic) เช่น เครื่องวัดระดับน้ำ เราอาจวัดแล้วส่งเข้าไปเก็บข้อมูลได้เลย

2. แบบป้อนข้อมูล (Manual) เช่น ข้อมูลที่เราไปสำรวจโดยคน ต้องนำข้อมูลมาป้อน (Key) ลงในคอมพิวเตอร์

สิ่งที่จำเป็นอีกอย่างใน OC คือ การแสดงผลงานจะต้องแสดงผ่านหน้าจคอมพิวเตอร์ซึ่งต่างจากกระดาษ เราจะเอาข้อมูลต่างๆ ขึ้นมาแสดงบนหน้าจคอมพิวเตอร์ได้อย่างไรบ้าง อย่างแรกคือ เว็บไซต์ (Website) ทำเป็นกล่องๆ ในอินเทอร์เน็ต แต่ละกล่องเป็นเรื่องสำคัญที่เราต้องการ เช่น เรื่องน้ำ ทรัพยากรน้ำ Online ในกล่องเหล่านี้ สามารถปิด เปิดหรือสร้างกล่องใหม่ได้ เราอาจจะมีภารกิจทำอยู่ 10 เรื่อง แต่มีเรื่องที่สำคัญอยู่เพียง 3 เรื่อง ไม่ต้องเอาทุกเรื่องมาเรียงให้ใหญ่ แต่เอาเฉพาะที่สำคัญ ถ้าเราอยากทราบรายละเอียดในกล่องก็สามารถคลิกเข้าไปดูข้อมูลได้ ลึกลงไปเรื่อยๆ เป็นชั้นๆ ไป (Drill Down) ทำให้ผู้บริหารสามารถติดตามและแก้ไขได้เฉพาะจุด เช่น ในข้อมูล มีตัวเลขเป็น 2 สี คือ สีเขียวและสีแดง ในส่วนของสีเขียวนั้นอาจไม่ต้องให้ความสนใจดูก็ได้ แต่ในส่วนที่เป็นสีแดงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสนใจและเข้าไปดูว่าทำไมตัวเลขถึงเป็นแบบนี้ เกิดจากอะไร เราจะสามารถติดตามและแก้ปัญหาได้ต่อไป

สิ่งหนึ่งที่มีการพูดถึงบ่อยก็คือควรจะนำระบบการนำเสนอแบบ MIS-GIS MIS คือ Management Information System เป็นข้อมูลที่ใช้ในการบริหารจัดการ ส่วน GIS คือ Geographic Information System เป็นรูปแผนที่ที่ละเอียดมากๆ ที่ สบทร. (สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ) ทำไว้ คือ GIS ซึ่งรูปแผนที่ประเทศไทย โดยสามารถคลิกลงไปทีแผนที่แต่ละจังหวัดเพื่อทราบข้อมูลของแต่ละจังหวัด สาเหตุที่แสดงโดยแผนที่ประเทศไทยเนื่องจากคนไทยคุ้นเคยกับแผนที่ประเทศไทยเป็นอย่างดี นี่เป็นแนวความคิดของศูนย์ปฏิบัติการโดยรวม

สำหรับศูนย์ปฏิบัติการระดับจังหวัดอาจมีแนวคิดได้หลากหลาย แนวคิดที่เราดำเนินการที่จังหวัดปทุมธานี OC มีระบบตัวชี้วัดจังหวัดซึ่งแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

- ด้านความสามารถในการแข่งขัน การนำเสนอจะต้องบอกว่า ความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหาความยากจนในจังหวัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดอะไรบ้าง เช่น อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จะมีข้อมูลย้อนหลังแต่ละปี และมีตัวชี้วัด (Indicator) ตั้งเงื่อนไขบอกเป็นสี ว่าแต่ละสีหมายถึงอะไร ตัวชี้วัดอาจจะเป็นตัวเลขบอกที่เราต้องการดูอะไร หรืออาจทำเป็นกราฟเป็นสี เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าอัตราการขยายตัวเป็นอย่างไร จะทำให้ดูง่ายขึ้น
- ด้านสังคม มีตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนครัวเรือนที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและมีที่ดินเป็นของตัวเอง สัดส่วนครัวเรือนที่มีน้ำประปาใช้ แรงงานประกันสังคม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อาจมาจากหลายหน่วยงานที่ป้อนเข้ามา แล้วส่งข้อมูลมาที่ POC อัดโนมัติ ผู้ว่าฯ หรือรองผู้ว่าฯ ที่รับผิดชอบจะสามารถที่จะเอาออกมาดูได้

- ด้านยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดและจังหวัด เช่น อาจมีเรื่องของ Public Service Agreement ว่าจังหวัดนี้ต้องการอะไร มีการสร้างกติกาเป็นขั้นบันไดไว้ ว่าเราจะทำอะไร เป็นตัวเลขที่เราต้องการดูเป้าหมายว่ามีการเจริญเติบโต (Growth) อย่างไร ตัวเลขเหล่านี้เป็นสเกลในการวัด ต้องมีการตกลงล่วงหน้า เช่น ร้อยละที่เพิ่มของมูลค่าเพิ่มภาคเกษตรและอุตสาหกรรมว่าเพิ่มขึ้นกี่เปอร์เซ็นต์ ใช้เป็นน้ำหนักถ่วงที่จะไปคิดคำนวณมูลค่า ผู้บริหารที่รับผิดชอบสามารถนำข้อมูลมาดูในภาพรวมได้ โดยที่ผู้รับผิดชอบแต่ละเรื่องก็จะป้อนข้อมูลเข้าไป ข้อมูลนี้ก็จะถูกสังเคราะห์และคำนวณโดยอัตโนมัติ หรือแสดงเป็นตัวเลขหรือกราฟ โดยที่ตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัดอาจไม่เหมือนกัน
  - ด้านโรงงานอุตสาหกรรม แต่ละจังหวัดต้องทำการสำรวจและแสดงจุดที่ตั้งของโรงงานบนแผนที่ของจังหวัด แทนด้วยวงกลมแสดงขนาดของโรงงานอุตสาหกรรมตามสี เช่น สีม่วงแสดงโรงงานขนาดเล็ก สีแดงหมายถึงขนาดกลาง สีน้ำเงินหมายถึงขนาดใหญ่ แล้วนำมาลงจุด (Plot) บนแผนที่ แสดงการกระจายตัวว่าเป็นอย่างไร การลงจุดสามารถเลือกได้ว่าจะลงจุดอะไร อย่างเช่น ถ้างจุดรูปสามเหลี่ยมแทนที่ดิน สีเหลี่ยมแทนอาคาร ทำให้ผู้บริหารได้เห็นภาพเมื่อนำข้อมูลพวกนี้ไปลงจุดรวมกัน สิ่งที่เกิดขึ้นจะไปสัมพันธ์กันในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานของถนนหรือทางรถไฟ
  - ด้านการจัดการทรัพยากรจังหวัด ทำให้เราทราบได้ว่าทรัพยากรนั้น เป็นอาคาร อาคารเช่าหรือยังไม่ได้จำแนก
  - ด้านการใช้พื้นที่ชลประทาน ว่ามีที่ใดบ้างในจังหวัด
  - ด้านเศรษฐกิจ แสดงจำนวนครัวเรือนที่มีช่วงรายได้น้อยกว่าห้าแสนอยู่ที่ไหนบ้าง หรือครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่าห้าแสน มีอยู่ 1,761 ครัวเรือน โดยสีจะแสดงถึงจำนวนครัวเรือน
  - ด้านการเกษตร เรามีเกษตรกร จำนวนครัวเรือนที่เพาะปลูกเท่าไร มีพื้นที่เพาะปลูกเท่าไร เราสามารถเลือกลงจุดได้ โดยข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จะแสดงด้วยเลข 0 ไม่สามารถดูรายละเอียด ถ้าเราแสดงข้อมูลเป็นกราฟ (Graphic) จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายกว่าเป็นตัวเลข ฉะนั้นความหมายที่นายกฯ พูดถึงว่า MIS ร่วมกับ GIS คือพยายามสื่อสารโดยใช้กราฟสี ทำให้เราเข้าใจได้ง่ายกว่า
  - ด้านสาธารณสุข ดูพื้นที่ที่เป็นโรคไข้เลือดออก ซึ่งในจังหวัดปทุมธานีมี 70 ราย ถ้าหากเกิดอะไรขึ้นก็สามารถนำมาดูได้
  - การอ้างอิงกับภาพถ่ายดาวเทียม สามารถนำข้อมูลที่เป็นกรอบแผนที่มาซ้อนกับพื้นที่ที่เป็น GIS จริงๆ ได้ (GIS เป็นภาพถ่ายดาวเทียมทางอากาศสามารถดูได้จริง ว่ามีสิ่งก่อสร้างภาพย่อยขยายทั้งหมด สามารถดูเรื่องทางน้ำไหล แผนที่ถนน การตัดถนน)

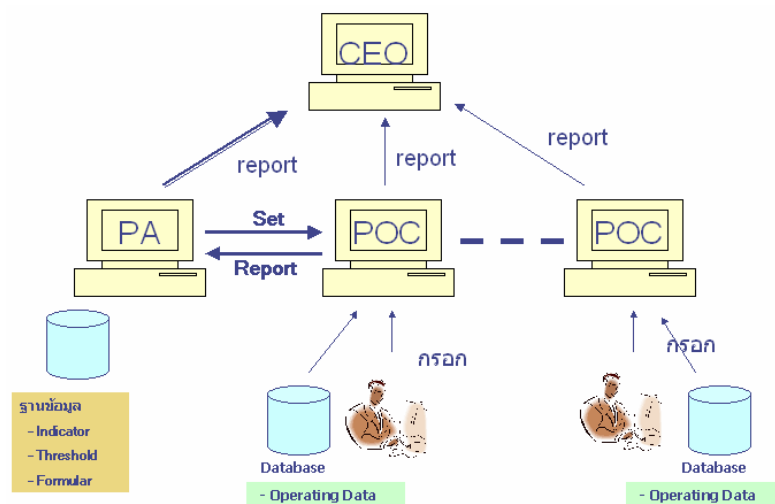
ที่กล่าวมาทั้งหมดสะท้อนเรื่องของระบบการติดตามประมวลผลจังหวัด (PA) ถ้าทุกจังหวัดดำเนินการโดยใช้แนวความคิดคล้ายๆ กัน ใช้ข้อมูลร่วมกันได้ (Share) การรวมข้อมูลในภาพรวมก็จะง่าย เนื่องจากทุกคนมีฐานข้อมูลที่คล้ายกัน ทำให้ดูเงื่อนไขต่างๆ ได้เร็วขึ้น สามารถดูเป็นจังหวัด

เป็นภาคและกลุ่มยุทธศาสตร์ได้ทั้งหมด ระบบการติดตามและประเมินผลจังหวัดยังมีประเด็นที่สำคัญหลายประเด็น โดยแต่ละประเด็นจะมีตัวเลขชี้วัดเป็นสี สัญลักษณ์ของสีจะเป็นเหมือนไฟเขียว ไฟแดง ขึ้นอยู่กับ การตั้งเงื่อนไขในการวัด สีเขียวหมายถึงผ่าน ไม่มีปัญหา สีเหลืองหมายถึงยังคาบเส้น ไม่รู้ว่าขึ้นหรือลงและสีแดงหมายถึงต้องให้ความสนใจ ดูว่าเกิดปัญหาอะไรขึ้น ประเด็นสำคัญดังกล่าวในระบบการติดตามและประเมินผลจังหวัด เช่น เรื่องของการลงทุน การใช้งบประมาณ สามารถทำได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าเรากรอกข้อมูลอะไรลงไป

แนวความคิดนี้กำลังเริ่มดำเนินการ เป็นเครื่องมือสำคัญที่แต่ละจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด จำเป็นต้องถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติมาสู่การปฏิบัติ ประโยชน์ก็คือเมื่อเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ ก็ยังทำงานอย่างต่อเนื่องได้ เพราะถ้ายุทธศาสตร์ไม่เปลี่ยน แต่คนและรูปแบบการทำงานเปลี่ยน ข้อมูลก็ยังคงอยู่ จึงสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

แนวความคิดเช่นนี้มีการพูดคุยว่าเราอยากจะทำเป็นระบบอัตโนมัติ ช่วยเหลือในการติดตามข้อมูลของท่านผู้ว่าฯ CEO POC คือระดับจังหวัด ซึ่ง ฐานข้อมูลต่างๆ ก็จะกรอกในระดับจังหวัดขึ้นไป แล้วข้อมูลพวกนี้จะถูกส่งและสังเคราะห์โดยอัตโนมัติไปยังส่วนกลางที่เป็นของ PA แล้วจะรายงานส่งไปยัง CEO เพื่อดูภาพรวม ระบบนี้ทุกคนสามารถดูข้อมูลได้หมด หรือแล้วแต่สิทธิ (ดูได้เป็นลำดับชั้น ข้อมูลสำคัญอาจดูได้เฉพาะผู้บริหาร) และขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ ระบบนี้จะทำให้การติดตามและการรายงานผลทำได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ต้องคอยถูกถามว่ารายงานส่งหรือยัง เราสามารถเข้าไปดูได้ จะทำให้กลไกในการทำงาน การเชื่อมโยงตามแนวคิด กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและกระชับและรวดเร็วขึ้น ระบบติดตามผู้ว่าฯ CEO แสดงดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 ระบบติดตามผู้ว่าฯ CEO

ลักษณะในการทำงานของ POC มีขั้นตอนการทำงานอยู่ 4 ขั้นตอน

1. การจัดกลุ่มข้อมูลและการทำบัญชีข้อมูล เนื่องจากตอนนี้หลายหน่วยงานมีข้อมูลเหมือนกัน จึงต้องมีการทำข้อมูลบัญชีบริการต่างๆ

2. การนำข้อมูลเหล่านี้มาเชื่อมโยงกัน เช่น ในเรื่องของพื้นที่ เราต้องการลงจุดการแสดงผลในแผนที่ว่าที่ตั้งโรงงานนี้อยู่ที่ใด ไม่ได้หมายถึงอยู่ที่ถนนหรืออำเภอใดเท่านั้น แต่ต้องบอกเป็นตำแหน่งที่เป็น GPS (Global Positioning System) โดยบอกเส้นรุ้ง เส้นแวง จึงจะสามารถนำมาลงจุดได้ หรือถ้าต้องการข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ข้อมูลทางด้านกระทรวงมหาดไทย PSA และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอะไรบ้างที่ต้องการจะเอามา เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเตรียมข้อมูลพื้นฐานนี้ไปก่อน
3. การนำข้อมูลมาคิดต่อว่า ในแต่ละเรื่องหรือแต่ละยุทธศาสตร์ต้องการข้อมูลอะไรบ้าง แต่ละกลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์อาจต้องการข้อมูลที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งไม่เป็นไรเพราะทุกคนสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้หมด โดยนำมาทำเป็นรูปแบบ (Format) ของแต่ละสถานการณ์ สร้างเป็น Logical Diagram ดังที่กล่าวมาข้างต้น
4. การนำข้อมูลมาประมวลผล คำนวณให้ได้มาเป็นตัวเลขเพื่อเป็นคำตอบของตัวชี้วัดต่างๆ เช่น GDP GPP ตัวชี้วัดหนึ่งตัว อาจนำมาจากข้อมูลพื้นฐานหลายตัว จึงต้องทำการสังเคราะห์ข้อมูลขึ้นมา จากนั้นจึงรวบรวมสรุปเป็นรายงาน เพื่อนำไปใช้ติดตามในการประเมินผล

ขั้นตอนที่สำคัญเป็นเรื่องของฝ่ายปฏิบัติการที่เป็นผู้ดูข้อมูลประจำวัน ต้องตกลงกันว่าจะใส่ข้อมูลไปอาทิตย์ละกี่ครั้ง ข้อมูลบางประเภทต้องรายงานประจำวัน ประจำอาทิตย์ ประจำเดือน หรือประจำ 3 เดือน แล้วแต่ประเภทของข้อมูล เป็นเรื่องของฝ่ายวิชาการที่อยู่เบื้องหลัง ต้องดูว่าแต่ละเรื่องควรดูอะไรบ้าง

ลักษณะการทำงานของ POC เป็นระบบคอมพิวเตอร์ ที่ประกอบด้วยฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และเครือข่ายการสื่อสาร จะมีการเก็บฐานข้อมูลของจังหวัด หน่วยงานเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องอยู่ที่เดียวกัน จะใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือวงจรสื่อสารทางไกล คอมพิวเตอร์จะเชื่อมโยงโดยใช้กลไกมาตรฐานในเรื่องของ XML หรือระบบความปลอดภัยข้อมูล เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ต้องระบุ (Identify) ว่าเป็นคนป้อนข้อมูลนั้นจริงๆ รับผิดชอบข้อมูลที่ป้อนเข้าไป ระบบคอมพิวเตอร์จะช่วยให้เรามั่นใจว่าจะสามารถติดตามได้

จากฐานข้อมูลเหล่านี้จะนำไปสู่กระบวนการสังเคราะห์และวิเคราะห์จนได้เป็นตัวเลข เพื่อนำไปทำในเรื่องของ MIS-GIS ขึ้นมา และนำไปรายงานให้ผู้บริหารระดับสูงต่อไป ตัวอย่างของการทำ POC ควรจะมีข้อมูล เช่น ข้อมูลมาตรฐานของจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยบัญชีข้อมูล บัญชีบริการ ข้อมูลเชิงพื้นที่ ข้อมูลภาพรวมของจังหวัด หลังจากนั้นนำมาทำเป็นระบบวิเคราะห์และนำเสนอ โดยทำการติดตามและประเมินผล นำไปแสดงเป็น MIS-GIS หรือระบบอินเทอร์เน็ต GIS ซึ่งหมายถึงการใช้ภาพข้อมูลร่วมกันแล้วสามารถดึงข้อมูลขึ้นมาใช้ได้จากฐานข้อมูล GIS โดยไม่ต้องไปซื้อให้สิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะมีราคาแพงมาก อยู่บนพื้นฐานว่าความเร็วในการสื่อสารข้อมูล

มีความเร็วมากพอ ปัจจุบันมีแนวความภาครัฐมีการเชื่อมโยงเครือข่าย อินทราเน็ตซึ่งเป็น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

ระบบข้อมูลในการติดตามผู้ว่าฯ CEO ได้แก่

- **ข้อมูลยุทธศาสตร์ 4 มิติ** แบ่งออกเป็นประสิทธิผลทางพันธกิจ การให้บริการ ประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการและการพัฒนาองค์กร
- **ข้อมูลประเด็นที่สำคัญในจังหวัด** จะต้องมีการตรวจวัดโดยผู้บริหารอยู่เสมอ

กรอบในการทำงานต้องให้ทุกหน่วยงานในจังหวัดร่วมมือกัน เพราะข้อมูลมาจากหลายที่ ต้องมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของจังหวัด ที่เชื่อมโยงทุกอันมาอยู่ตรงกลาง สามารถติดต่อกันได้ โดยต้องมีผู้รับผิดชอบ มีระบบตรงกลางที่จะเป็นฐานข้อมูลให้ทุกคนติดต่อเข้ามาได้ผ่านทางเว็บ ธรรมดา ผ่านทางระบบ Intranet และมีการเชื่อมโยงจาก POC ไปยังคนอื่น โดยมาตรฐานข้อมูลที่เป็น XML ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องทำ

แนะนำสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ

สำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทร.). เป็นหน่วยงานของรัฐบาล ภายใต้ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีในปี 2540 ภารกิจหลักคือ

- เชื่อมโยงหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นเครือข่ายสารสนเทศภาครัฐ (Government Intranet : GINET) เพื่อให้เกิด e-government อย่างสมบูรณ์แบบ
- จัดทำระบบประยุกต์ต่างๆ ให้หน่วยงานต่างๆ สามารถใช้งานร่วมกันได้ เช่น จดหมาย อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เว็บไซต์ (Website) เป็นต้น
- สร้างรากฐานของการแลกเปลี่ยนข่าวสารแบบมั่นคง จะมีระบบ Secured Electronic Messaging (การส่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้) บนรากฐานของระบบ PKI (Public Key Infrastructure)
- กำจัดไวรัสในระบบอินเทอร์เน็ต นำอีเมลล์แปลกปลอม
- ทำงานให้หน่วยงานภาครัฐในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการบริการ (Service Mind) เช่น มี บริการเชื่อมโยงเครือข่ายระบบ Intranet ของกระทรวงสาธารณสุข กรมบัญชีกลาง ทำ ให้หน่วยงานเหล่านี้เชื่อมโยงกัน
- บริการที่เป็น Application
- ให้ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์
- มีการพัฒนาระบบ เช่น ทำ OC ให้กับกระทรวงวิทยาศาสตร์ จังหวัดปทุมธานี ฯลฯ
- ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล
- จัดทำฐานข้อมูลของส่วนราชการ เช่น ถ้าต้องการทราบชื่อของข้าราชการคนไหน ก็ใส่ ชื่อเข้าไป จะสามารถบอกได้ว่าตำแหน่งอะไร อยู่ที่ไหน มีอีเมลล์อะไร จะมีการปรับปรุง แก้ไขข้อมูล (Update) อยู่เสมอ

- ติดตามตรวจสอบการเยี่ยมชมเว็บไซต์ในประเทศไทย เช่น ในหน่วยงานภาครัฐเว็บที่มีคนดูมากที่สุดคือเว็บไซต์สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล อันดับสองคือเว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถ้าเป็นภาคเอกชนจะเป็นเว็บไซต์ sanook.com
  - แลกเปลี่ยนข่าวสารออนไลน์ (Online) โดยใช้ข้อมูลร่วมกับหนังสือพิมพ์ต่างๆ
  - นอกจากนั้นยังมีส่วนที่เป็น Public Service และตัวชี้วัดต่างๆ ด้วย
- สบทร. มีเครือข่ายเชื่อมโยงทุกจังหวัดซึ่งเปิดตลอดเวลา มีประสิทธิภาพถึง 99.98% ที่ใช้งาน
ได้ตลอดเวลา (Availability)

คำถาม

POC ระบบหนึ่งๆ ใช้งบประมาณเท่าไร?

คำตอบ: ดร. พันธุ์ศักดิ์

POC ที่ปทุมธานี ใช้ซอฟต์แวร์ที่เป็น Open Source (เปิดรหัส) งบประมาณจำนวน 2-3 ล้านบาท หมายถึงมีซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ และการวิเคราะห์ข้อมูล แต่ต้องมีการเช่าสายต่างหากในแต่ละปี เช่นสายข้อมูลจะใช้บริการขององค์การโทรศัพท์ ซึ่งอาจเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีของจังหวัด อาจพยายามออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐจริงๆ

ความเห็นอื่นๆ

ในส่วนของกระทรวงมหาดไทย เมื่อครั้งที่ท่านนายกฯ สั่งให้ทำ POC ได้ของงบประมาณไปทั้ง 75 จังหวัด แต่ปรากฏว่าให้แค่ 6 จังหวัด ซึ่งตอนนี้ Hardware Software ส่งหมดไปแล้ว ในปี 48 ก็ได้ขอไปอีก แต่ได้มา 30 จังหวัดซึ่ง Hardware Software ส่งหมดแล้วและกรรมการกำลังพิจารณาอยู่ ในงบประมาณปี 49 ก็ขอไปอีก 39 จังหวัด เพื่อให้ครบ 75 จังหวัด แต่เมื่อวานนี้ตอนสายๆ ถูกตัดไปแล้ว 30% คือขอไป 157 ล้านเหลือเพียง 120-130 ล้าน แต่อย่างไรก็ตาม POC จะครบ 75 จังหวัดในปี 49 ทั้งหมด แต่ใน 3 จังหวัดภาคใต้ได้ไปตั้งแต่สมัยท่านวันนอร์ มีหมดแล้ว อีกเรื่องหนึ่งเป็นระบบการประชุมผ่านวิดีโอ (Vedio conference) ในเวลานี้มี 12 ศูนย์ ผู้ว่าฯ ใกล้เคียงต้องเดินทางมาเวลาจะดูหน้าพูดคุยกันทางวิดีโอ ในธันวาคม 48 จะมีทั้ง 75 จังหวัดโดย ณ เวลานี้ 3 จังหวัดภาคใต้มีแล้ว บวกกับอีก 12 ศูนย์

.....

